

Prediker 3:13

“Ja ook, dat ieder mens ete en drinke en het goede geniete van al zijn arbeid, dit is een gave Gods.”

1 gebod 2 geschenk 3 genot

Gemeente,

Als vader of opa geef je je kind of kleinkind iets voor haar verjaardag. Denk aan een opa die zelf wat in elkaar getimmerd heeft. Een poppenhuis. Dan zijn er verschillende mogelijkheden. Kleindochter laat het de volgende dag al slingeren en kijkt er niet naar om. Dat is natuurlijk niet fijn, daarvoor gaf je het niet. Of kleindochter kijkt er eens naar en laat merken, mm, is dit het nou, er zijn toch wel mooiere zeker, en gaat de volgende dag zelf een andere kopen. Of kleindochter houdt het vast en loopt er schichtig mee weg. En steeds kijkt het angstig om zich heen en als opa in de buurt komt loopt het er gauw mee weg. Waarom? Nou, misschien komt u het wel afpakken en terughalen. Dat zou je allemaal verdriet doen. Want wat hoop je, waarom gaf je het? Nou, dat kleinkind blij gaat zitten en ervan genieten. Dat was de bedoeling. Je kunt me geen groter plezier doen door er zo van te genieten zeg je dan.

God, de Vader, geeft ons ook vaak iets. Dagelijks iets en veel. En wat zou daar Zijn bedoeling van zijn? Geen andere dan die we net noemden: dat Zijn schepselen er blij van genieten. Kohlbrugge zegt ergens: wat is dankbaarheid? Dankdag? Antwoord: dat ik ontvang wat mij gegeven wordt en daar blij van geniet. En dat heeft hij van de Prediker, Salomo aan het eind van zijn leven. Die heeft het ook over genieten. Die beveelt dat zelfs. In 7:14 “Geniet het goede ten tijde van voorspoed.” En in 9:7-9 “Ga dan heen eet uw brood met vreugde en geniet het leven met de vrouw die gij liefhebt”. Dat wil de HEERE met alles wat Hij ons gaf en geeft: “Geniet ervan”. Ook dat is een element van de Bijbelse boodschap. En daar willen we met elkaar over nadenken vanavond. Geniet ervan, van wat God gaf en geeft!

1 Gebod

Nou, iemand denkt, dat is niet zo moeilijk. Laat dat maar aan mij over. Genieten! Ik probeer er wel wat van te maken en eruit te halen wat erin zit. Vooral in het weekend. Wat doen mensen dan allemaal niet om ervan te genieten. Drank, uitgaan, tot en met house party's toe: allemaal onder de noemer: we genieten van het leven. Natuurlijk is dan de vraag: is dat Gods bedoeling? Kan het ooit Gods bedoeling zijn dat je geniet door je lichaam schade te doen, door loslippig te worden, door over grenzen heen te gaan enz. Natuurlijk niet. Bovendien: zulke

mensen genieten meer niet dan wel. De meeste dagen balen ze overal van: heel de werkweek/schoolweek is een verplicht afzien en wordt er helemaal niet genoten, integendeel. Het bederf van het beste is het slechtste. Genieten van het leven is het mooiste wat er is, maar als vlees daarmee aan de haal gaat, wordt het het slechtste wat er is.

Echt genieten, genieten zoals God het heeft bedoeld, dagelijks genieten, is nog zo makkelijk niet. Zeg maar gerust: daar moet je christen voor zijn, daar moet je kind van God voor zijn. Alleen een echte gelovige kan echt genieten van wat God geeft, en dat lukt zelfs ook nog lang niet altijd. Echt genieten is een gave Gods, zegt onze tekst dan ook.

Allereerst dus omdat ons vlees ermee aan de haal wil gaan en van het beste het slechtste maakt. Maar ook omdat alles wat God geeft in het kader staat van Prediker 3. Het kader dat God zulke totaal verschillende dingen geeft. Lees Prediker 3 maar. Alles heeft zijn bestemde tijd. Bedoeld wordt: zijn door God bestemde, bepaalde tijd. Der worden maar liefst 28 verschillende dingen genoemd. Uit het dagelijks leven, het leven van je werk, van je relaties, het leven van je vrije tijd. Er is ook zoveel in je leven. Je staat in zoveel verbanden, hebt zoveel taken en verantwoordelijkheden. Maar het meest schokkende van Prediker 3 is dat er een bestemde tijd blijkt te zijn voor totaal tegengestelde dingen. Dingen waar je blij van wordt én dingen waar je verdrietig van wordt. Geboren worden, maar ook sterven; genezen, maar ook doden, in oorlogstijd, als het echt moet; lachen, maar ook wenen; omhelzen, liefhebben, maar ook er niet aan te denken in tijden van diep verdriet; vrede, maar ook oorlog; opbouw, maar ook neergang in je bedrijf; springen van vreugde over een goede uitslag, kermen van verdriet over een ernstige ziekte. Precies tegenovergesteld, en het heeft alles zijn bestemde tijd. Door God. Want als mens heb je dat niet in de hand. Dat staat niet in onze macht. Je kunt zo je best doen voor iets, maar het kan toch op niks uitlopen. Je kunt zo vechten tegen iets ergs, maar toch gebeurt het. Elk moment kan het veranderen, omslaan, zonder dat je het tegen kunt houden. Daar kun je het afgelopen half jaar aangrijpend bij bepaald zijn.

Nou, dat lijkt de nekslag te zijn voor het genieten. Als je bedenkt wat er allemaal gebeuren kan, dat niets zo onzeker is als levensgeluk, ja als het leven zelf. Nou, dan valt er een donkere schaduw over alles waar je van zou kunnen genieten. Je wordt ongerust, je voelt je onzeker. En wat je vandaag hebt om van te genieten wordt overschaduwd doordat je denkt aan wat er morgen misschien te wachten staat. En de zorgen voor morgen maken dat je vandaag ook niet echt genieten kunt.

En dat geldt nog temeer omdat je als mens er ook geen lijn in kunt ontdekken. Als je je afvraagt en natuurlijk vraag je je dat af:

waarom gebeurt alles zoals het gebeurt? Wat is het patroon erin, wat is de bedoeling erachter? Maar een mens kan het werk dat God gemaakt heeft, niet uitvinden, van het begin tot het einde toe. Je raakt helemaal het zicht kwijt en raakt in verwarring verstikt of in opstandigheid of in gelatenheid. Vooral niet als je bedenkt dat rechtvaardige mensen soms of vaak de klappen krijgen en onrechtvaardigen soms of vaak ongestoord hun gang kunnen gaan. We krijgen dat niet klein. Want wij zien maar vanaf één punt, één kant van het geheel, en we kijken alleen naar wat voor ogen is, en we kunnen niet vooruitzien wat de resultaten ervan zullen zijn. We kijken naar de onderkant van het borduurwerk.

2 geschenk

Maar, en dat is de grote ontknoping in het boek Prediker, dat zal niet zo blijven. Vers 17 Ik zeide God zal de rechtvaardige en de goddeloze oordelen. En steeds in Prediker als hij er helemaal niet meer uitkomt dan breekt dat geloof door. 8:12-13 zo weet ik toch dat het die zal welgaan die voor Gods Aangezicht vrezen maar de goddeloze zal het niet welgaan. En het einde 12:13-14 Vrees God en onderhoud Zijn geboden want God zal ieder werk in het gericht brengen. Predikers geloof stoot telkens door de twijfel en de radeloosheid en de vragen heen. God zal orde op zaken stellen. Alle verwarde draden worden eens ontrafeld. Want God zal in Christus de wereld oordelen. Jezus Christus is ook het watermerk van het boek Prediker. Hij heeft alle donkere kanten van Prediker 3 op Zich genomen. Waar het in ons leven door elkaar heenloopt, die goede en die kwade dingen, die mooie en die verdrietige, daar bleef voor Hem alleen het donkere over: sterven, uitgeroeid te worden, gedood te worden, afgebroken, wenen, kermen, verlatenheid van God en mensen, Hij ging verloren, werd weggeworpen, Hij zweeg, Hij werd gehaat. Alle golven en baren van duisternis gingen over Hem heen. Onder de last van onze zonden en de toorn Gods. De Rechtvaardige, Die het verging als een goddeloze.

En zo heeft Hij gekregen alle macht in hemel en op aarde. Zo heeft Hij het oordeel gekregen. In Hem zal God oordelen. En de wirwar van draden zal Hij ontrafelen. De onrechtvaardigen, die enkel onrechtvaardigheid deden, wier lust in het leven het was om God te passeren, het zal hen kwalijk vergaan. Eeuwige duisternis van gekerm en gewezen. Maar de rechtvaardigen, die in Christus gerechtvaardigd werden en met Hem leefden die zal het wel gaan, die zullen verheerlijkt worden en enkel licht en vreugde ontvangen. Daar zal Hij voor zorgen. Al lijkt het hier en nu wel eens precies andersom. Die christen in Irak of Syrie lijkt nu vergeten en verlaten door God. Die drugsbaron lijkt nu alle wind mee te hebben en God aan zijn kant te hebben want he geld stroomt binnen als water en hij is kerngezond. Maar dat is schijn. Dit

weet ik dat het de goddeloze kwalijk zal vergaan en de rechtvaardige wel zal gaan, eeuwig wel. Daar zal de HEERE in Jezus Christus voor zorgen. Geloof je dat echt?

En de eerste vraag is ook vanavond: ken ik Hem in Jezus Christus? Weet ik in Hem van de wonderlijke ruil: Hij de Rechtvaardige als ene goddeloze aangezien, en ik de goddeloze als een rechtvaardige aangezien door God? Verzoend met God, vrede met God. Is dat de vrucht geweest van alle preken van de afgelopen maanden? Dankdag is ook dag dat God vraagt wat wij met Hem gedaan hebben. Met Zijn Woord, met Zijn Evangelie. Toen Jezus langskwam: hier, geef Mij uw schuld, uw goddeloosheid, uw zonde. En dan geef Ik u Mijn gerechtigheid, Mijn gehoorzaamheid, Mijn vrede. Bent u daarvoor door de knien gegaan? In Christus garandeert Hij de zaligheid. Het eeuwige leven, de eeuwige heerlijkheid. Het zal u welgaan. Eeuwig welgaan. U bent Gods kind en erfgenaam. Hij is uw hemelse Vader, Die, zo beleden we, alle kwaad dat Hij toeschikt ten beste keert en van alle goed mij verzorgt. En mij alzo toebereidt voor de heerlijkheid die wacht. In Christus is Hij mijn God en mijn Vader. Die Zijn werk laat uitlopen op de volkomen verheerlijking van Zijn Naam en van Zijn kinderen.

Dan...dan kun je echt genieten van het leven. Dan alleen kan het genieten gaan beginnen. Dan is het verleden verzoend, het heden geschenk van God, de toekomst in Gods hand met vertrouwen. Dan kun je genieten van wat God geeft. Van wat Vader geeft. Kijk, buiten Christus, buiten geloof, val je of ten prooi aan wanhoop en angst. Onzekerheid en bezorgdheid die alle glans van het genieten afhaalt. Want o, hoe moet het morgen, en wat zal er volgende week komen. Of je valt en prooi aan zorgeloosheid: niet aan denken wat er kan gebeuren, aan ziek worden of sterven, niet aan denken, wegduwen en gaan genieten. Genieten om weg te duwen en te verdringen dat er een keer een eind aan komt. Je feest het weg, je drinkt het weg, je danst het weg enz.

Alleen levend geloof in Christus onttrekt je daaraan. Levend geloof en zicht op Christus en in Hem op Gods Vaderzorg en erfenis onttrekt je aan die overbezorgdheid. Want Hij zal zorgen en Hij beschikt de tijden naar Zijn Vaderlijke wijsheid. Alleen geloof en zicht op Christus en in Hem op Gods Vaderzorg en erfenis onttrekt je aan die struisvogelpolitiek voor ziekte en dood. Want ik denk er zeker aan, morgen kan het anders zijn en kan ik sterven, maar Hij zorgt en dat is in Zijn Vaderlijke hand. En daarom kan ik vandaag dankbaar genieten van Hij heden geeft.

Net als Petrus. Petrus in Handelingen 12. In de gevangenis. Hij wist, morgen is de dag dat ik wordt voorgeleid om onthoofd te worden.

En Petrus was ook getrouwd weten we, zou een vrouw achterlaten. En morgen zou het zover zijn. Onthoofd. En wat doet: Die nacht sliep Petrus. Hij lag en sliep gerust van 's HEEREN trouw bewust. Hij genoot van zijn nachtrust. Eén dag voor zijn dood. Dan zegt Prediker 5:17 ik heb een goede zaak gezien die schoon/voortreffelijk is, te eten en te drinken en te genieten het goede van al zijn arbeid. En 8:15 Daarom prees ik de blijdschap omdat de mens niets beters heeft dan te eten te drinken en blijde te zijn. Dat is toch mooi: genieten van het goede, van de slaap en de nachtrust, weten dat God in Christus je Vader is, Die het verleden verzoent, het heden geeft, de toekomst verzorgt.

Zou de Heere dat niet graag zien? En daarom alles geven wat Hij geeft. Als die opa in het begin van de preek. Dat je er dankbaar van geniet. Maar zodra dat zicht op Christus wegvalt, vertroebelt, zodra dat zicht op Gods Vaderhart en Vaderzorg wegvalt, ja dan overvalt je de bezorgdheid, dan zink je weg in piekeren, één dag voor je sterven zeker, of je doet je ogen dicht en denkt maar nergens aan en gaat genieten om maar te vergeten dat er een eind aan kan komen en komt. Zodra het zicht op Christus wegvalt wordt het genieten geïnfecteerd en verzuurd door overbezorgdheid of zorgeloosheid.

Ja, dat een mens het goede geniete dat is een gave Gods. Een geschenk van God. Van Zijn genade van een helder zicht op Christus. Het genieten zelf is ook geschenk! Want anders kun je schuren vol hebben en huizen en kasten vol, maar je geniet er geen moment van.

3 genot

Dan is het ook opmerkelijk dat in Prediker en ook in onze tekst, het maar over hele gewone dingen gaat. Eten en drinken en het goede van je arbeid. Eten en drinken, je zou zeggen wat is daar nou voor bijzonders aan? Dat is er toch elke dag. En het goede van je arbeid, dat is niet alleen betaald werk, maar alles wat je doet en mag je er wat voor terugkrijgen. Een voldoende voor een overhoring, een dankbaar woord voor je opvoeding, een blij gezicht voor je vrijwilligerswerk, een goed resultaat op je werk, ook dat. Maar toch: het lijken zulke gewone dingen.

Maar daarvan te genieten. Ziende op Christus. Daarvan genieten aan de voet van het kruis. Ziende op Jezus, Die hongerde en dorstte. Geen eten en geen drinken kreeg. Ja, Hij kreeg geen verdoving maar bitter gal op Zijn open lippen die de erin brandden en nog meer pijn gaven. Hij zag niets goeds op Zijn werk: mensen verlieten Hem, Zijn Vader vervloekte Hem, geen enkele glimlach, geen enkele steun of nabijheid kreeg Hij. En zo, om Zijnentwil, krijg ik eten en drinken, mensen om mij heen en God als Vader in de hemel. Jezus zonder eten,

ik aan een boterham, Jezus dorstte en ik zit aan de koffie of thee of glas water, Jezus zonder verdoving en ik krijg een pijnstillertje, Jezus verlaten en ik heb mensen om me heen, Jezus zag geen vrucht, ik krijg waardering. Om dankbaar te genieten.

Door het geloof en zicht op Christus geniet ik ervan. Dankbaar. Als dat zicht op Christus wegvalt, dan verdwijnt het genieten. Dan is het net als dat kleinkind, dan laat ik het slingeren en ik kijk er niet naar om. Dan eet en drink ik elke dag en slaap elke nacht en praat met mensen om me heen, maar ik kijk er niet van op, vindt het zo gewoon dat ik er niet echt naar omkijk. Of dan leg ik het weg, want er is wel wat mooiers. Ik wil meer, in het weekend uit mijn dak gaan, de grenzen verleggen en over Gods grenzen heengaan. In plaats van echt genieten alle dagen van de week kies ik surrogaat genieten voor één of 2 avonden. En het echte genieten is weg.

Als het zicht op Christus komt en weer terugkomt, dan komt het genieten weer terug. Genieten van eten en drinken en het goede van mijn arbeid. Heere, waarom ik? Hoe is het mogelijk, U aan het kruis niet en ik wel? Als je zo geniet, dagelijks geniet, dan hoef je zo nodig niet vrijdag- en zaterdagavond het te zoeken in film en drank en popmuziek. Want je geniet elke dag al van zoveel.

Dat is een gave Gods. Dus niet prestatie van ons. De doodsteek voor genieten is als ik het beschouw als iets wat ik heb gedaan en ik het tot stand gebracht. En je vergeet dat het niet in de macht van de mens is. Want Wie geeft gezondheid en werklust? Wie geeft verstand en talenten? Wie kan met één vingerknip zorgen dat het je bij de handen afbreekt, dat er niks lukt, dat je een ongeluk maakt, dat je ziek wordt? God, de HEERE. Hoogmoed en eerezucht zijn de doodsteek voor het genieten. De ballon van genieten is direct lek door één prik hoogmoed of eerezucht.

Wat is dankbaarheid? Dat ik ontvang wat mij gegeven wordt en ervan geniet. Echt geniet. Dat is genade, dat is gave Gods. Dat is vrucht van het geloof dat ziet op Christus en in Hem op God als Vader en Rechter.

Wie leeft om te genieten, wie zelf erop uit is om te genieten, te genieten. Je bent maar één keer jong en je leeft maar één keer, die grijpt mis, eeuwig mis. En je wil er niet aan dat er een eind aan komt, dat er andere tijden beschikt zijn, van sterven en wenen. Die grijpt naast het eeuwige leven. Die tast straks in het luchtledig en valt, valt eeuwig weg, waar enkele dood is, enkel gekerm, enkel haat, enkel oorlog, enkel geweent, alleen maar ellende en duisternis.

Wie leeft om God te kennen, wie leeft om Christus te kennen.
Met open ogen dat het leven eindigt, dat er een gericht is en een
rechterstoel. Wie zo leeft om Christus te kennen, die krijgt het genieten
erbij. Elke dag van zijn of haar leven. Een aangevochten genieten, een
bestreden genieten, een kwetsbaar genieten, maar echt genieten van
wat mijn Vader in Christus geeft. Die zal eeuwig genieten, enkel licht,
leven, vreugde, opspringen, spreken en loven, liefhebben en zingen. En
alle tranen zal God afwissen en er zal geen rouw zijn, geen moeite, geen
gekerm, geen dood. Die ontvangt God, ontvangt de Zoon, ontvangt de
Heilige Geest en de nieuwe hemel en de nieuwe aarde erbij.

Amen